

Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polowej
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 004
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawac
NIP 956 16 25 127; REGON 87056
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAL
General Marii Wittek

+ IX 1944

KRASICKA Jedynka
ps. "Julia", "Rogalita"

IX 1939
AK-U-14
Zarecbrak

3895/MSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

T. 3895 / WSK

† KRASICKA Jadwiga

ps. „Julia” „Rogalita”

I. Materiały dokumentacyjne —

I/1 — relacja własna —

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K-2, 5, 1-4

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 — dot. rodziny relatora —

III/2 — dot. ogólnie okresu przed 1939 r. —

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — Inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) ✓ 12

VI. Fotografie: —

II. Materiały uzupełniające relację:

- Tekst poświęcony Jadwidze Krasickiej opracowany przez Zofię Skolską i Brygidę Fischer przy pomocy syna rezydentki Knyndyfa Jakubca, z dn. 4.06.2005r., przekazany do Fund. pami. Irenej Makowskiej 3.02.2009. 2v. materiały. Białe pergaminowe.
Msp. kserokopia, k. 2, s. 1-4

premieta Irene Melonide z Melonij
03.02.2009, 117/WSK-412/09

„Wstań Polsko! Wstań! Wawelski jęczy dzwon,
Co klątwę ciska na rodzinne swary;
i Ty ją cisnij! Nastrój w jeden ton
bicia serc wszystkich i prowadź na tron
wolę zwycięstwa i radość ofiary!”

Jadwiga Krasicka „Rogalita” — „Słysz Polsko!”

Krasicka Jadwiga, pseud. literacki Rogalita, pseud. konspiracyjny Julia, historyk, pedagog, działaczka konspiracyjna. Urodzona 10.10.1900 w Warszawie, była córką Bohdana i Marii Rewieńskiej. Żyła w latach 1900-1944. Po wczesnej stracie ojca wychowywała się pod kierunkiem matki w jej majątku rodzinnym Starzyca w pow. ihumeńskim na Białorusi. Od r. 1917 przebywała w Mińsku. Po krótkim pobycie w Wielkopolsce zamieszkała z matką w Krakowie.

W r. 1920 zapisała się na Wydział Filozoficzny UJ jako słuchaczka nadzwyczajna, a w latach 1921-23 uczęszczała na wykłady w Szkole Nauk Politycznych. Równocześnie uzupełniła program szkoły średniej i w roku 1923 zdała egzamin dojrzałości w Państwowym Gimnazjum Żeńskim jako eksternistka. Studiowała historię na Wydziale Filozoficznym UJ i wyróżniła się na seminarium prof. W. Konopczyńskiego, pod którego kierunkiem opracowała temat „Ksiądz Marek w literaturze polskiej”. Po zdaniu państwowego egzaminu nauczycielskiego (1924) osiadła z matką w Łodzi jako nauczycielka historii i języka francuskiego w prywatnym gimnazjum H. Miklaszewskiej oraz w gimnazjum Prysewiczówny. W okresie studiów w r. 1924 otrzymała nagrodę UJ za wiersz o Śląsku. Pod pseud. Rogalita ogłosiła w r. 1924 w Nieświeżu tomik patriotycznych wierszy „Rozstajne drogi”. W r. 1926 uzyskała doktorat z filozofii UJ (26 VI) na podstawie pracy pisanej również pod kierunkiem prof. W. Konopczyńskiego i opatrzonej jego wstępem: „Kraków i ziemia krakowska wobec konfederacji barskiej”.

Dobrze zapowiadająca się jako naukowiec, od r. 1929/30 była starszą asystentką na Wolnej Wszechnicy Polskiej przy katedrze

11/2

N. Gąsiorowskiej. Krasicka poświęciła się jednak pracy pedagogicznej. W r. 1931 została dyrektorką gimnazjum Miklaszewskiej. We wspomnieniach nauczycieli pozostała jako propagatorka nauczania historii w oparciu o teksty źródłowe, starannie przygotowane dydaktycznie wycieczki oraz obozy letnie Straży Przedniej: w organizacji tej działała zaangażowana w ówczesne upolitycznienie szkoły.

Jedna z absolwentek gimnazjum Miklaszewskiej tak przedstawia sylwetkę dyrektorki swojej szkoły: „... W roku 1931/2 pani dyr. J. Krasicka została w naszym gimnazjum dyrektorką. Teraz jej duże zdolności pedagogiczne dały się poznać nie tylko na lekcji historii. Z jej doświadczenia i wskazówek korzystała stale młoda kadra nauczycielska, do której odnosiła się z wielką życzliwością. Dbając nie tylko o wiedzę uczennic, ale także o ich wyrobienie społeczne, prowadziła w szkole różne organizacje i umiała wzbudzić wśród uczennic zapał do działania społecznego. Dbала bardzo o wychowanie patriotyczne młodzieży.

Niezapomniane były jej przemówienia z okazji rocznic narodowych. Miłość do Ojczyzny szczególnie chciała wzbudzić przez poznanie kraju ojczystego. Wprowadziła w szkole obowiązkowe wycieczki dla wszystkich klas, z których każda co roku była na jednej wycieczce tygodniowej i na dwóch jednodniowych. Program wycieczek ułożony był w ten sposób, by każda klasa w czasie pobytu w szkole poznała różne dzielnice Polski, a na wycieczkach jednodniowych zabytki województwa łódzkiego. Do wycieczek klasy były bardzo starannie przygotowane, omawiano obiekty przeznaczone do zwiedzania na lekcjach historii, języka polskiego i geografii. Uczennice były zobowiązane do robienia notatek i ścisłych sprawozdań po powrocie. Lekcje historii i wycieczki miały dać uczennicom nie tylko pewien zasób wiedzy, ale umiejętność zdobywania tych wiadomości w późniejszym życiu.”

5

Janina Dominiczak, uczestniczka letniego obozu w Druin nad granicą polsko-łotewską w r. 1936 z wielką serdecznością wspomina jego komendantkę, p. Jadwigę Krasicką i swoje ówczesne przeżycia:

11/3

„... Było nas ogółem około 70 uczestniczek. W tym 7 małych dziewczynek z pierwszych klas szkoły powszechnej - prawdziwie podobnie były to sieroty, którymi kolejno opiekowaliśmy się. Wydaje mi się też, że pobyt na obozie „Straży Przedniej” był albo całkowicie bezpłatny, albo też za bardzo niską dopłatą. Zajęcia na obozie urozmaicone: nauka pływania, gry i zabawy sportowe, ale chyba najważniejsze były „pogadanki” na temat ziemi, na której się znajdujemy, tamtejszej ludności (Białorusini i Litwini) i historii dynastii Jagiellonów. Poza tym przygotowaliśmy programy „ognisk” w okolicznych wsiach. Nasze „ogniska” były dużą atrakcją dla okolicznej ludności. Programy - jak na nasze możliwości - urozmaicone: dużo śpiewu (piosenki ludowe i patriotyczne), deklamacje i krótkie humorystyczne skecze. Potrafiłymi również i widzów zachęcić do wspólnego śpiewu. A po „programie” zwykle ktoś znalazł się z harmonią (przeważnie żołnierze) i były wspólne tańce z tamtejszą młodzieżą. Chodziliśmy też do pobliskich wiosek - chyba po owoce lub warzywa. Pamiętam, że w jednej wsi na wszystkich chatkach było to samo nazwisko, tylko imiona się zmieniały. Zorganizowano nam również obóz wędrowny: od granicy polsko-łotewskiej do granicy polsko-radziecko-łotewskiej, ale tylko dla kilkunastu dziewcząt, wśród których i ja się znalazłam. Powrót z obozu w Druin był bardzo urozmaicony. Najpierw zatrzymaaliśmy się w Brasławiu nad jeziorem Drywiaty. Miasto to było pełne ludzi, ruchliwe, wesołe i słoneczne. Oglądaliśmy odbywające się na jeziorze zawody żaglówek i kajaków. Nocleg gdzieś w stodole i nocne warty. A potem niezapomniane Wilno, które zwiedzaliśmy zauroczone jego pięknem: widok z Góry Zamkowej, Ostra Brama, cmentarz na Rossie, katedra, dom Mickiewicza, ciche, kręte uliczki i inne zabytki.”

W wychodzących we Lwowie „Wiadomościach Historyczno-Dydaktycznych” ogłosiła m.in. krytyczną ocenę amerykańskich tekstów historycznych (R. I: 1933 z.2). Na VII Międzynarodowym Kongresie Historyków w r. 1933 przedstawiła referat *L' échange internationale du matériel historique* z odpowiednim wnioskiem

11/4

przyjętym przez Kongres. Wraz z Lorentzem brała żywy udział w organizacji życia naukowego w Łodzi. Należała do założycieli Dobrze rozwijającego się Oddziału Łódzkiego PTH, była jego sekretarzem, od r. 1934 zastępcą prezesa oraz przewodniczącą Sekcji Dydaktycznej Oddziału. W Komisji (później Sekcji) Bibliograficznej opracowała wraz z G. Missalową i C. Świderkówną bibliografię do historii regionu łódzkiego. Publikowała artykuły i recenzje w łódzkim tygodniku „Prawda”.

Po wybuchu wojny w r. 1939 uczestniczyła w organizowaniu szpitala dla rannych żołnierzy polskich w Domu Starców przy ul. Narutowicza, a potem w ukrywaniu ozdrowieńców przed władzami okupanta. Zagrożona aresztowaniem, przekradła się do Warszawy w r. 1940, gdzie poświęciła się działalności podziemnej. Uczyla na tajnych kompletach przy Gimnazjum im. Królowej Jadwigi, oraz włączyła się w akcję Związku Walki Zbrojnej (ZWZ) i Armii Krajowej (AK) (pseud. Julia). Pełniła funkcję kierowniczkii kancelarii i łączności w Biurze Studiów Oddziału Informacyjno-Wywiadowczego Komendy Głównej AK, a następnie zastępcy szefa wydziału w tym oddziale. W czasie grudniowych aresztowań w 1943 r. „spalona” nie zaprzestała kontaktów konspiracyjnych z uwięzionymi. Aresztowana z początkiem 1944 r., została osadzona w ścisłej izolacji na I Oddziale więzienia męskiego na Pawiaku. Torturowana podczas przesłuchań w gestapo, nie załamała się. Wywieziona 30 VII 1944 r. do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, brała udział w tajnej akcji kulturalno-oświatowej. Jej optymizm i ofiarność pozostały w pamięci więźniarek. Zgłosiwszy się dobrowolnie do pracy na bloku zakaźnym szpitala obozowego padła ofiarą zakażenia (difteryt i róża) i zmarła 3 XI 1944 r.

Dla wielu swoich uczennic jest wzorem uczciwej, bardzo pracowitej i wrażliwej na odczucia innych ludzi kobiety i nauczycielki.

Opracowały: Zofia Skalska i Brygida Fiszer

Oprac. techn.:

Krzysztof Jakubiec – syn wychowanki Gimnazjum Heleny Miklaszewskiej w Łodzi, Anny z d. Krala, która do końca życia zachowywała we wdzięcznej pamięci osobę i postawę wspaniałego pedagoga - Pani Jadwigi Krasickiej.

Ku pamięci mojej Mamy – Jej Koleżankom pracę z moim maleńkim udziałem: serdecznie ofiarowuję

Krzysztof Jakubiec

4 VI. 2005

J. 3895/USK

AK
W-6a
Ravenš.

+ KRASICKA Jadwiga
ps. "Julia", "Rogalita"

v. Wypisy ze źródeł - Niezłaskowe karty infor-
macyjne: 13.

i

Krasicka Jadwiga

"Regalina" "Julia"

Kierownica Biurem Studiów Propagandy
i Teatrów, awenturama niemieca 1944r.

zda H. Hey-Krawiec "KfAK" s. 89.

H-2.2001

AK 144
Oddział II

V-1

i

KG
AK

V-2

+ KRASJKA Julia Jaschniga
ps "Julia" "Rozpaliła"

kier. Biuro Studiów Propagandy i Nostalgii

out Nay Knarich VI Serje 6, 18

25.1.87

v-3

AK.
KG

+ KRASICKA Jadwiga

Jadwiga KRASICKA (AK) — lat ok. 50; pracowała w Biurze Studiów Oddziału II Komendy Głównej AK; areszt. na początku 1944, osadzona w izolacji na I oddz. więzienia męskiego. Wywieziona w lipcu do Ravensbrück, zmarła na dylteryt w listopadzie 1944.

• Zob. "Cztery lata ostrego dysjonu"
"Zobaczyć" Hanna Czerwona-Schmidler
Judyta "Czytelnik" Warszawa 1989 str 300

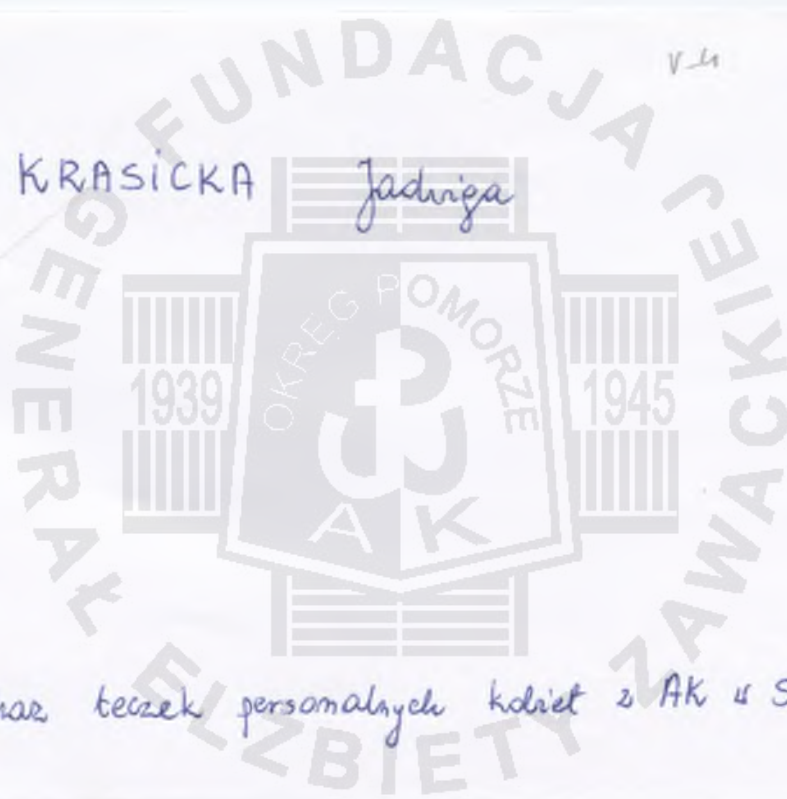
2

KRASICKA

Jadwiga

V-4

AK
KG

Zob.

Wykaz teczek personalnych kobiet z AK i SPP

D.K.'89

i

v-5

K9 IV

Kvarická Jadruga "Julia"

Dů

pracovnice Anna Štindlová K9 IV

do mý doberýc Blažka Kocourkové

jako agentka Gestapo - pracovat v

mý jako masynistka albo hrnárka

listu wies, "Berlunium" S 238

i

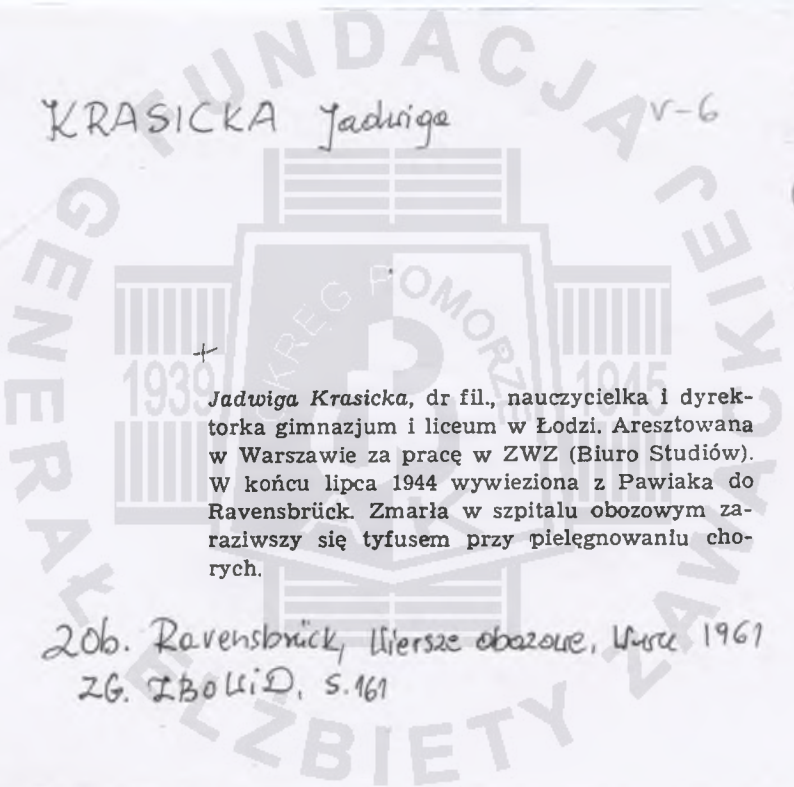
KRASICKA Jadwiga

r-6

ZUZ
Ravensbrück

AK

KG
" Oddz.

+
Jadwiga Krasicka, dr fil., nauczycielka i dyrektorka gimnazjum i liceum w Łodzi. Aresztowana w Warszawie za pracę w ZWZ (Biuro Studiów). W końcu lipca 1944 wywieziona z Pawiaka do Ravensbrück. Zmarła w szpitalu obozowym zarażwszy się tyfusem przy pielęgnowaniu chorych.

2ob. Ravensbrück, pierwsze obozowe, Warszawa 1961
ZG. ZBoLiD, s.161

A.20j199

†

KRASICKA Jadwiga „Julia“

v-7

AK
W-wa

kierowniczka Biura Studiów Propagandy
i Nastrojów Oddziału II KG AK, areszto-
wana w końcu 1943, zamarta w Raven-
brück w XI 1944r.

zob. służba Polek na frontach II wojny św. cz. 3,
Toruń 1999, s. 36

J.Lew V 2001

477

2 AK

• KG

Oddz. II

r-8

Kronenberg Wanda vel "Edith Müller"
ps. "Lidia" kg.

- 2. współpracownicze Koutroymady AK.
- 1. agentka Abwehrstelle Warszawa

J. Wilamowski, Wł. Kopceuk: Tajemnica wojny
Wise 1990 Inst. hyd. W. Paw. S. 131.

JN-K

i

Ravensbrück

V-3

KRASIEKA Jadwiga

zob.

Ravensbrück... Wspomnienia...

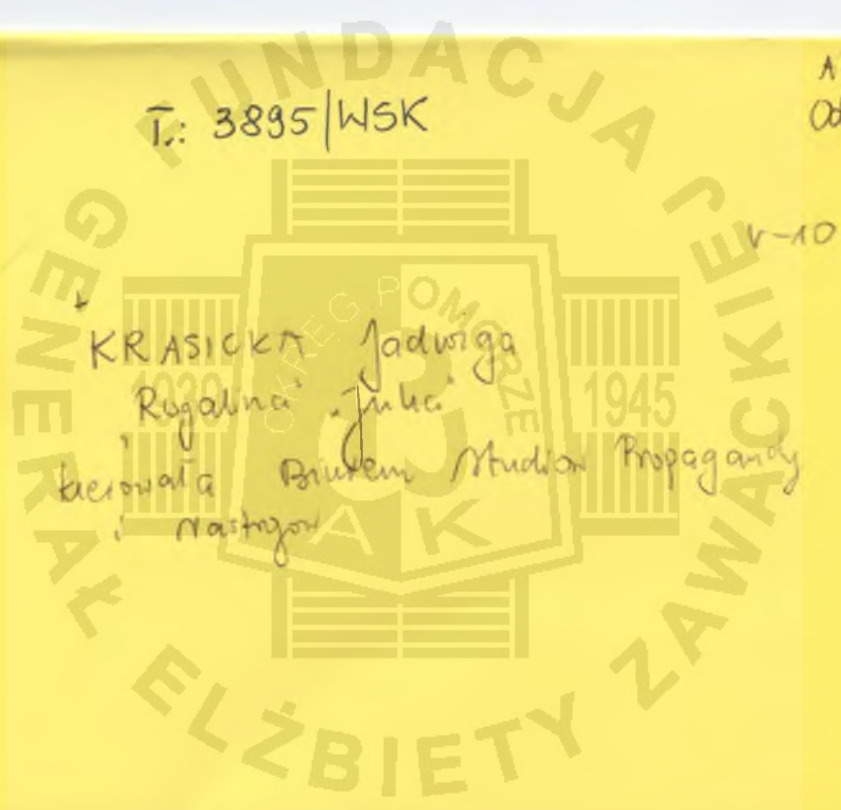
Łódź 1940, s. 123-125

14 Pał 99

6

T: 3895/WSK

AK KG
Odc II

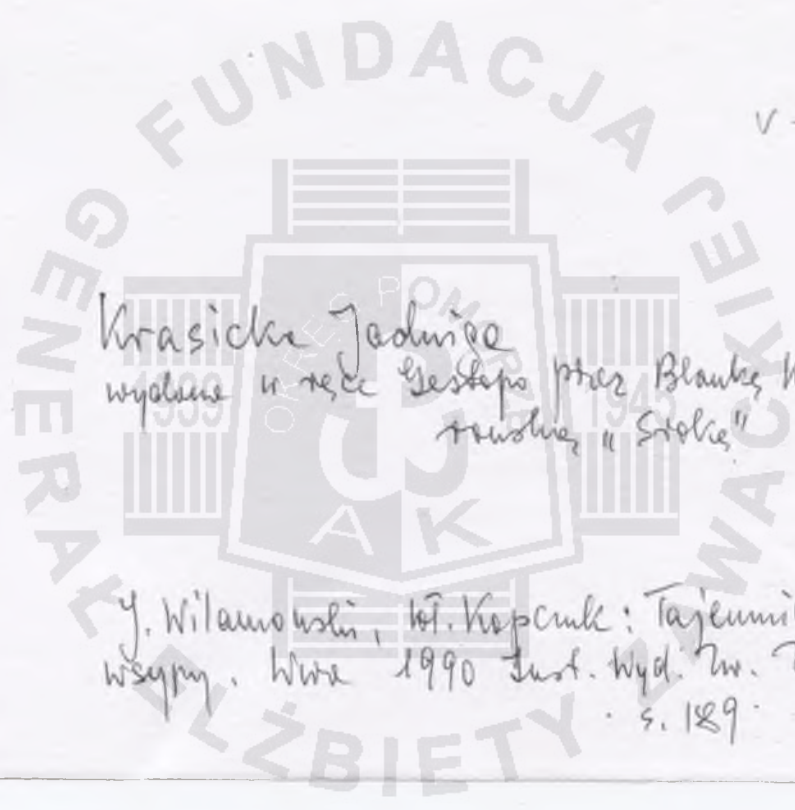

KRASICKA Jadwiga
Rogalska Julia
kierowała Biurem Studiów Propagandy
Mastigon

v-10

AK

V-11

Krasickie Jedniże
 wydane w reke Gestapo przez Blankę Kacio-
 rowską "Stolica"

J. Wilamowski, kol. Kiepcuk: Tajemnice
 Wsiępy. Wawa 1990 Inst. Wyd. Zw. Tow.
 s. 189

JN-K

2

T: 577 v-12
KRA SICKA Jadwiga

ps. "Julie"
"Rogalina"

AK
KG
II Oddz.

Wieżnia-
nka

17.20.197

i

KRASIČKÁ Jadwiga

AK
K9
4

zdb.

Krásb H., list do prof. EZ (1. de. 90/W6K/98)
[w:] T. 616/W6K

K. Min'98

KRASICKA Jedynę

